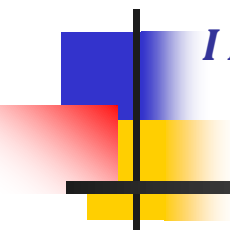

ФОРМУВАННЯ ІНТЕРКУЛЬТУРНОЇ ТА БАГАТОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ

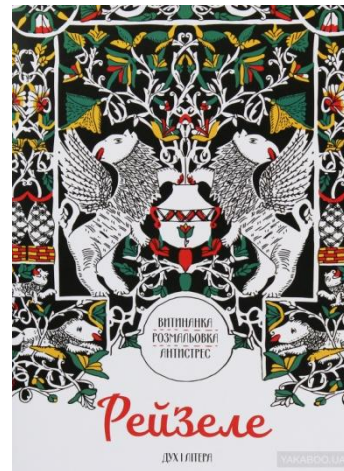
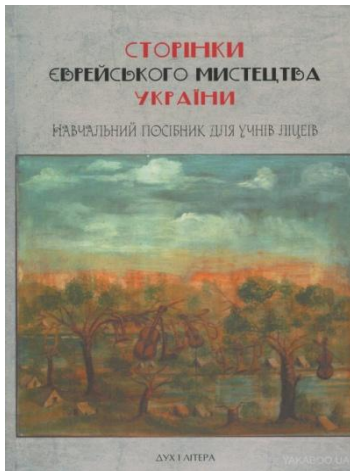
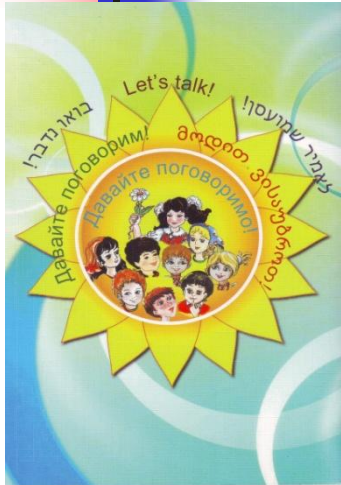
**ЧЕРЕЗ ПІЗНАННЯ ЄВРЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
У ДВОМОВНИХ ПІДРУЧНИКАХ І ПОСІБНИКАХ З МОВИ ІВРИТ ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ
І НАВЧАЛЬНОМУ ПОСІБНИКУ З ЄВРЕЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА ДЛЯ ЛІЦЕЇСТІВ**

*Наталія Бакуліна,
кандидатка педагогічних наук
(PhD. in Education)*

*м. Дніпро, Україна
21 травня 2025*

Підручники та посібники

Двомовний збірник віршів для дітей

«З радістю вчимо іврит»

(прецедентні імена як складові культурного феномену)

Єврейські імена

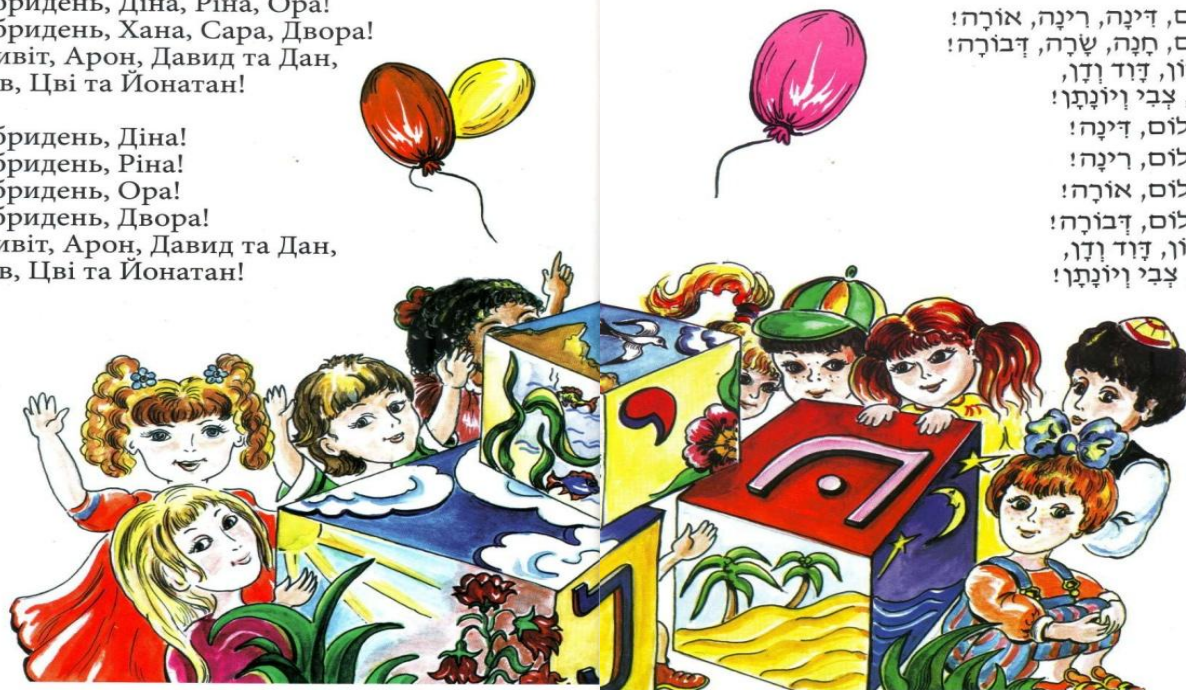
Добридень!

Добридень, Діна, Ріна, Ора!
Добридень, Хана, Сара, Двора!
Привіт, Арон, Давид та Дан,
Зеєв, Цві та Йонатан!

Добридень, Діна!
Добридень, Ріна!
Добридень, Ора!
Добридень, Двора!
Привіт, Арон, Давид та Дан,
Зеєв, Цві та Йонатан!

שלום

שלום, דינה, רינה, אורכה!
שלום, חנה, שרה, דבורה!
אהרן, דוד ודן,
זאב, צבי ויונתן!
- שלום, דינה!
- שלום, רינה!
- שלום, אורכה!
- שלום, דבורה!
אהרן, דוד ודן,
זאב, צבי ויונתן!

Двомовний збірник віршів для дітей

«З радістю вчимо іврит»

(прецедентні назви як складові культурного феномену)

Єврейські танці

Єврейські танці

До танцю фрейлекс
залюбки
виходять парами
ляльки.

А танці шерель,
махат, хору,
шток, булгар
виконають скоро.

Вирує радість
тут і там.
Єврейські танці
любі нам!

רקודים יהודיים

הבבות בזוגות
פרילקס אוהבות לרקד!

הן רוקדות גם את השקל,
את המחט, את השתוק,
את ההוכה, את הפלגר,
הן רוקדות, רוקדות, רוקדות.

מה יפים הריקודים –
רקודים יהודיים!
גם אנחנו אוהבים
רקודים יהודיים!

Двомовний підручник з мови іврит, 1 клас

(живопис і символи)

Шабат

Ханука

Двомовний підручник з мови іврит, 1 клас

(прецедентні фольклорні та літературні тексти
як складові культурного феномену)

Казки

«Ріпка» / «Еліезер і морква»

Казки

“Рукавичка” / “Спільний дім”

Двомовний підручник з мови іврит, 2 клас (живопис і витвори єврейського декоративно-прикладного мистецтва, створеного на теренах України та Східної Європи)

Урок 32

Каф

Позначення глухого приголосного звука [K] на початку та у середині слів

[כ]

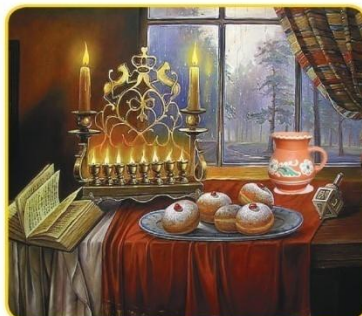

כָּן כָּמָה יוֹנָתָן ?
כֵּת כָּמָה רוֹנִית ?
כָּן כָּמָה בּוֹקִי ?
כָּן כָּמָה בּוֹקִי ?
כָּן כָּמָה בּוֹקִי ?
כָּן כָּמָה בּוֹקִי ?

שָׂרָה גִּלְדֵּימָן

חֲנֻכָּה לִי יֵשׁ

חֲנֻכָּה לִי יֵשׁ,
צוֹחֶקֶת בָּהּ הָאֵשׁ,
וְשִׁחָה לִי בִּלְאֵט
עַל כֹּד קִטְשׁ אֶחָד.
חֲנֻכָּה שְׁלִי,
אוֹרֶךְ לִי הָעֵלִי !

Ханукія

Бронза, лиття. Висота 240 мм. Галіція. ХІХ ст.
Львівський музей етнографії.

Двомовний підручник з мови іврит, 2 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

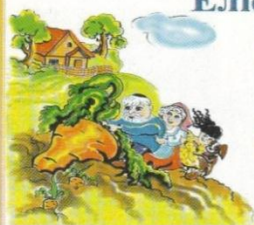
Левін Кіпніс

“Еліезер і морква”

Урок 62

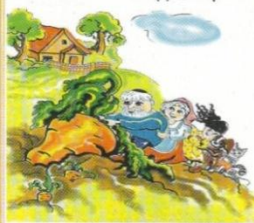
Левін Кіпніс

Еліезер та морква

אָן ורץ חתול מיאז
אל הקבב לעזר.
אחת-שתים - פשט רגלים
ומשכו בגזר.

משך בגזר, משך בגזר -
אין כמוהו גזר!
משך זמינה, משך שמאלה -
אין הוא זו הגזר!

אין ורץ הקבב הכלב
אל הבת לעזר.
אחת-שתים - פשט רגלים
ומשכו בגזר.

משך בגזר, משך בגזר -
אין כמוהו גזר!
משך זמינה, משך שמאלה -
אין הוא זו הגזר!

אין עכבר אפר השכם
אל לקיק לעזר.
אחת-שתים - פשט רגלים
ומשכו בגזר.

משך בגזר, משך בגזר -
אין כמוהו גזר!
משך זמינה, משך שמאלה -
אין הוא זו הגזר!

לוי קיפניס

אליעזר והגזר

שיעור 62

מי רוצה, רוצה לשמע
מעשה בגזר!
זרע אותו בגן-הירק
סבא אליעזר.

גזר, גזר, גזר, גזר -
אין כמוהו גזר!
זרע אותו בגן-הירק
סבא אליעזר.

פעם בא אל גן-הירק
סבא אליעזר.
אחת-שתים - פשט ידים
ומשך בגזר.

משך בגזר, משך בגזר -
אין כמוהו גזר!
משך זמינה, משך שמאלה -
אין הוא זו הגזר!

אצה סבתא אלישבע
אל סבא לעזר.
אחת-שתים - פשטה ידים
ומשכה בגזר.

אצה-רצה אביגיל
אל סבתא לעזר.
אחת-שתים - פשטה ידים
ומשכו בגזר.

משך בגזר, משך בגזר -
אין כמוהו גזר!
משך זמינה, משך שמאלה -
אין הוא זו הגזר!

Двомовний підручник з мови іврит, 2 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Хаїм-Нахман Бялік

Левін Кіпніс

נשיעור 60 חיים נחמן ביאליק

חיים נחמן ביאליק
נולד באוקראינה בשנת 1873. עלה לארץ בנ"ל 19. למד בבצלאל ועסק במשך שנים רבות בחוראה ובכתיבת יצירות לילדים. שיריו לילדים הסכו זה מכבר לקלאסיקה ישראלית, במיוחד אלה הקשורים בתחום ובנופי הארץ. "אליעזר ותרנור", "המסעות הנדולה של אבא", "המנשה באפרוח שחלף לחפש את אחותו" הם מעט מ-2500 היצירות שכתב. בשנת 1978 קיבל את פרס ישראל לספרות ילדים. נפטר בשנת 1934.

נדנדה

נד, נד, נד, נד,
נד, נד, נד, נד!
מה למעלה?
מה למטה?

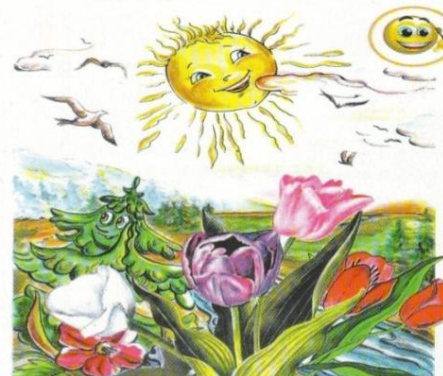
מאזנים

רק אני,
אני ואמה.
שנינו שקולים במאזנים
בין הארץ לשמים.

120

נשיעור 61 לוי קיפניס

לוי קיפניס
נולד באוקראינה בשנת 1894. עלה לארץ בנ"ל 19. למד בבצלאל ועסק במשך שנים רבות בחוראה ובכתיבת יצירות לילדים. שיריו לילדים הסכו זה מכבר לקלאסיקה ישראלית, במיוחד אלה הקשורים בתחום ובנופי הארץ. "אליעזר ותרנור", "המסעות הנדולה של אבא", "המנשה באפרוח שחלף לחפש את אחותו" הם מעט מ-2500 היצירות שכתב. בשנת 1978 קיבל את פרס ישראל לספרות ילדים. נפטר בשנת 1990.

הצבעונים

מי לא יביר אותנו
פרחי הצבעונים?
גם כתר, גם גביע
יש לנו, אדמונים.
ולמה זה עלינו
על כל גבעה סביב?
בשורה טובה בפינו
כי בא, כי בא אביב!

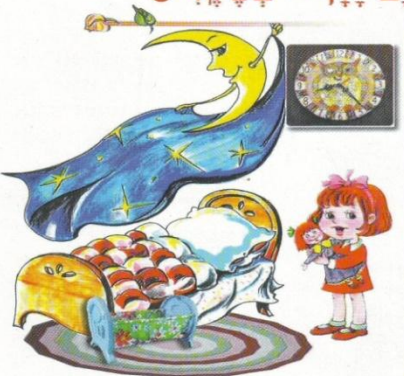
122

Двомовний підручник з мови іврит, 2 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Мір'ям Ялан-Штекеліс

Анда Амір Пінкерфельд

שיעור 63 מרים ילן - שטקלים

מרים ילן-שטקלים

נולדה באוקראינה בשנת 1900. עלתה לארץ בגיל עשרים. נחשבת לאחת מגדולי משוררי הילדים בישראל. כלת פרס ישראל לספרות ילדים. תרגמה ספרים כמו "מרי פופינס", "עצרת החיות", "תפוחי העלומים", ועוד. מספרות: "שיר המעשת במרוכת", "שיר הגדי", "יש לי סוד", "בחלומי". ועוד. נפטרה בשנת 1984.

שיר - ערש לאלישבע

נומי, נומי, בבותי
אלישבע, את בתי
נומי, נומי, נומי, נומי
לוי-לי, לוי-לי, לוי-לי לו.

גם אני אשכב לישון
טיק-טיק-טק אומר שעון
ומחר, מחר תקומי!
לוי-לי, לוי-לי, לוי-לי לו.

בתי = הבת שלי

בבתי = הבת שלי

שיעור 64 אנדה עמיר - פינקרפלד

אנדה עמיר-פינקרפלד

נולדה בנליציה בשנת 1902. עלתה לארץ בגיל 18. עבדה בחקלאות ובמחקרים ביולוגיים והקימה את המחלקה להנצחת החייל במשרד הביטחון. כתבה שירים למבוגרים ושירים ומחזות לילדים. תרגמה ספרים כמו "אינדי אינדי", "היודי ועוד. שירה מצטיינים במקצב ובחרוזים קלילה. מספרות: "חרוזים עליונים", "משפט בני היער", תעלולי עין אחת עיקשת", "כוכבים בדלי" ועוד. נפטרה בשנת 1981.

תלמיד חכם

גמד אחד
כל היום למד;
וגם בכל לילה
ישב וישב,
וספרי חכמה
קרא וכתב.
סוף-סוף גמד קם
– והנה הוא חכם!

Випиши у зошит слова, що відповідають на питання "що робив?"

Двомовний підручник з мови іврит, 3 клас (витвори єврейського декоративно-прикладного мистецтва)

Рубрика “У музеї”

Обрядові підсвічники та келих

А це – колекція суботніх підсвічників із бронзи, які зберігаються у Львівському музеї етнографії та художнього промислу Академії наук України. Колись давно, ще наприкінці XVIII – на початку XIX століть такими підсвічниками користувались євреї, які проживали на території Західної України.

Уяви собі, що до тебе приїхали друзі з Ізраїлю.

Ви разом пішли до музею подивитись старовинні предмети, якими на Шабат користувалися євреї, що жили колись в українських містах і містечках. І ось, що ви побачили...

Це обрядовий келих. Цей келих використовували євреї в Україні ще 200 років тому. Він зі срібла. Його виготовив єврейський майстер у XIX столітті, який жив у маленькому містечку неподалік Києва. Тепер цей келих зберігається у Музеї історичних цінностей України у місті Києві.

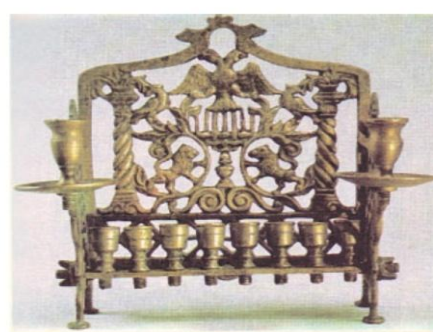

Двомовний підручник з мови іврит, 3 клас

(витвори єврейського декоративно-прикладного мистецтва)

Рубрика “У музеї”

Ханукійот

מזאן

Ханукійот в Україні

На цих світлинах справжні автентичні Ханукійот, які запалювали євреї на свято Ханука на території України наприкінці XVIII – на початку XIX століть. Це витвір мистецтва, який робили єврейські майстри в Україні. Всі ці Ханукійот нині зберігаються у Львівському музеї етнографії та художнього промислу.

- Роздивись Ханукійот на фото! Знайди на них написи івритом і спробуй їх прочитати.
- Що зображено на цих Ханукійот?

Двомовний підручник з мови іврит, 3 клас (витвори єврейського декоративно-прикладного мистецтва)

Рубрика “У музеї”

Мегілот Естер

במגילת

У музеї історичних коштовностей України зберігається чудова колекція Книг (сувоїв) Естер.

Книги (сувої) Естер оздоблені багатими срібними футлярами. Вони призначені для читання під час святкування свята Пурім і розповідають про чудесне спасіння євреїв від знищення персами.

На фотографіях зображено Книги (сувої) Естер, якими користувалися євреї України та Східної Європи ще у другій половині XIX – на початку XX століття.

Сувої Естер в срібному футлярі:

1. Польща. Друга половина XIX ст.
2. Україна. Друга половина XIX ст.
3. Єрусалим. Початок XX ст.

Двомовний підручник з мови іврит, 4 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Рубрика “Літературне читання”

Хаїм Нахман Бялік

1. Прочитайте вірш. Спочатку самостійно, а потім по черзі.
Читайте виразно та зрозуміло, робіть паузи там, де потрібно.

הַפֶּרֶחַ לַפֶּרֶךְ

פֶּרֶךְ, פֶּרֶךְ,
פֶּרֶחַ חַי,
רֶדְנָא מְהֵרָה,
שֶׁבַע עָלַי.

רֶדְנָא מְהֵרָה,
מִצָּה וּמִצָּה
וּמְכֻסִּי
טַל שְׁתֵּה.

תִּפְרֹחַ מִצְבְּעִי
לֶךְ מַעִיל,
כְּתִנֶּת פִּסִּים,
כְּנֶפֶי גֵיל.

שְׂנִינוּ פְּרָחִים –
אֶחָ וְאֶחָ,
פֶּרֶךְ לִי
וּפְרָחִי לָךְ.

2. Подумай, від якої особи автор говорить із читачем. Хто звертається до метелика? Знайди слова в тексті, які допомагають це зрозуміти. Прочитай їх.
3. Розглянь ілюстрації до тексту. Опиши їх. Чим вони подібні, а чим відрізняються? Яка з ілюстрацій, на твою думку, більш вдало передає зміст вірша?

Літературне читання

Хаїм Нахман Бялік (1873-1934)

Найвидатніший єврейський поет в історії новітньої івритської літератури. Народився Хаїм Нахман в Україні, в селі Ради поблизу Житомира, у бідній єврейській родині. Перші п'ять років свого життя він провів у маленькому селі, в тиші лісів і полів, зачарований красою навколишньої природи. Перші враження дитинства він потім втілює у своїх віршах і поемах, таких як «פְּעֻמֵי אֲבִיב» («Весняні миттевості»), «פֶּרֶךְ» («Метелик»), «שָׁהָר» («Зорі»).

У поемі «הַבְּרִיכָה» («Завод») ставок, на березі якого він хлопчиком сидів годинами і стежив за відображенням у ньому сонця, став символом поезії та мистецтва.

У пошуках заробітків родина Бяліка переїхала до Житомира та оселилася в передмісті. Тоді йому було шість років. Там батько родини орендував селянську корчму. Проте невдовзі батько помер. Мати не могла прогодувати сина і змушена була відправити його до дідуся, суворого та побожного послідовника єврейської традиції. З дідом він прожив 10 років.

Юний Бялік здобув традиційну єврейську освіту, як зазвичай у ті часи. З раннього віку він вивчав Тору та Талмуд. Водночас цікавився філософією, історією євреїв у середні віки, таємно читав твори нової єврейської літератури. Свій перший вірш «אֵל הַצִּיפור» («До пташки») Хаїм Бялік опублікував у 18 років.

Довгий час Бялік прожив у Одесі, що була тоді центром сучасної єврейської культури. Там він брав участь у заснуванні видавництва «Морія», яке випускало підручники для єврейських шкіл. Також Бялік і його друг Йехошуа Равницький упорядкували збірку біблійних оповідань «סֵפֶר אֶ-אֲדָה», оповідання з якої і сьогодні вивчають ізраїльські школярі.

Останній період свого життя Бялік прожив в місті Тель Авів. Сьогодні в домі поета працює музей.

Бялік віртуозно володів івритом, використовуючи всі можливості мови. Багато його віршів стали піснями; найбільш популярними серед них є вірші для дітей.

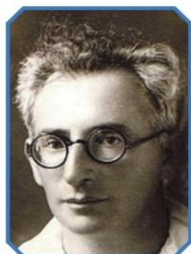
Хаїм Нахман Бялік став національним поетом Ізраїлю. В івритській літературі йому відводиться така ж значна роль, як і Тарасові Шевченку в українській.

Двомовний підручник з мови іврит, 4 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Рубрика “Літературне читання”

Левін Кіпніс

Левін Кіпніс (1874-1990)

Класик сучасної дитячої ізраїльської літератури, лауреат державної премії Ізраїлю в галузі дитячої літератури.

Народився у 1874 році в Україні, в містечку Ушомир Житомирського повіту Волинської губернії. Він був одним із 12 дітей у родині кантора – головного співака в синагозі.

З дитинства хлопчик захоплювався мистецтвом – живописом, різьбленням по дереву. У 13 років він так був зачарований дитячим виданням «הפרחים» («Квіти»), що створив свій журнал. Освіту отримав у Житомирі та Варшаві. У 19 років він переїхав в Землю Ізраїлю.

Його перший вірш на івриті «ילד חולה» («Хвора дитина») теж вийшов у журналі «הפרחים» («Квіти»). Тоді йому було 25 років.

Кіпніс навчався у Школі мистецтв і ремесел «Бецалель» в Єрусалимі, а згодом почав там викладати літературну творчість для дітей. Водночас він писав власні твори для дітей, створив збірки оповідань і пісень для дошкільнят, писав п'єси для театральних вистав дитячого театру.

Його вірші для дітей стали класикою сучасної ізраїльської літератури. Серед його творів є вірші про єврейські свята, про тварин та природу Землі Ізраїлю.

Пригадайте, які твори Левіна Кіпніса ви вже знаєте. Пам'ятаєте його вірші про тюльпани та садочок? А літературну казку «Еліезер та морква»? Також він написав відомі твори «Велика татова парасолька», «Пригоди курчати, що пішло шукати іншу маму».

Загалом в колекції Левіна Кіпніса налічується понад 800 історій та 600 віршів і пісень на івриті.

שָׁעוֹן עֲשׂוֹי עֵץ-זֵית
קִישוּט נָאָה לְקִיר.
הָרַעַשׁ רַב בְּבֵית
וְהוּא יָשִׁיר לוֹ יֵשׁ:
טִיק-טִיק, טִיק-טִיק...
שָׁעוֹן-שֶׁל-יָד הַבֵּיטוּ,
חֲמוּד הוּא זֶה הַקֵּט.
לֵאזֵן נָא הוֹשִׁיטוּ –
הוּא מְחַקֵּק אֶט-אֶט:
טִיק-טִיק, טִיק-טִיק...

שָׁעוֹן בֶּן-חֵיל

איִזָּה שָׁעוֹן בֶּן-חֵיל?
אֲשֶׁר אֵינָנוּ נֹחַ!
בַּיּוֹם וְגַם בַּלַּיִל
דּוֹפֵק, דּוֹפֵק הוּא כָּךְ:
טִיק-טִיק, טִיק-טִיק, טִיק-טִיק!
דּוֹפֵק שָׁעוֹן בֶּן-חֵיל,
בַּיּוֹם וְגַם בַּלַּיִל
דּוֹפֵק, דּוֹפֵק הוּא כָּךְ:
טִיק-טִיק, טִיק-טִיק,
טִיק-טִיק,
טִיק-טִיק,
טִיק-טִיק!

מֶרֶאשׁ מִגְדָּל גְּבוּהָ
צוֹפֶה שָׁעוֹן גָּדוֹל.
הוּ, בּוֹאוּ נָא לְשִׁמֹּעַ
אֵיךְ הוּא דּוֹפֵק בְּקוֹל:
טִיק-טִיק, טִיק-טִיק...

4. Прочитай вголос, як «говорить» той чи інший годинник, змінюючи інтонацію.
5. Які ще види годинників ти знаєш? Які з них гучні, а які мовчазні?

1. Послухай уважно вірш. Як ти думаєш, про що він? Які слова та словосполучення допомогли тобі зрозуміти це?
2. Прочитай мовчки текст вірша. Знайди назви різних годинників, про які йдеться у тексті, озвуч їх.
3. Добери малюнки до кожного уривку тексту. Прочитай по черзі з однокласником / однокласницею уривки вірша.

Двомовний підручник з мови іврит, 4 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Рубрика “Літературне читання”

Мір'ям Ялан-Штекеліс

1. Уважно послухай вірш і поміркуй, про що він.

יְדִידִי טֶנְטֵן

לִי יֵשׁ יְדִיד, וְשְׁמוֹ טֶנְטֵן,
וְהוּא קֶטָן, קֶטָן-קֶטָן.
וְהוּא קֶטָן מְאֹד-מְאֹד.
וְהוּא שְׁלִי, וְהוּא – בְּסוּד.

אֵךְ הוּא יֵשֵׁן בְּמִטָּתִי,
וְהוּא אוֹכֵל מִצִּלְחָתִי,
וְהוּא תְּמִיד, תְּמִיד אִתִּי –
יְדִידִי
טֶנְטֵן.

וְאִישׁ עוֹד לֹא רָאָה אוֹתוֹ,
וְאִישׁ עוֹד לֹא שָׁמַע אוֹתוֹ –
לֹא אִמָּא וְלֹא אָבָא,
לֹא סִבְתָּא וְלֹא סָבָא.

וּכְשֶׁאֲנִי שׁוֹכֵב לִישׁוֹן
הוּא מְסַפֵּר לִי עַל שְׁמִשׁוֹן.
שְׁמִשׁוֹן הָיָה גָדוֹל עֲנֵק,
שְׁמִשׁוֹן הָיָה גָבוֹר חֲזָק.

וְגַם טֶנְטֵן שְׁלִי גָבוֹר –
אִינוֹ פּוֹחַד לִישׁוֹן בְּלִי אוֹר,
אִינוֹ פּוֹחַד מִשׁוֹם דָּבָר, –
אִינוֹ פּוֹחַד מִפְּנֵי עֶבְרָ!...

כִּי אִישׁ עוֹד לֹא רָאָה אוֹתוֹ,
וְאִישׁ עוֹד לֹא שָׁמַע אוֹתוֹ –
לֹא אִמָּא וְלֹא אָבָא,
לֹא סִבְתָּא וְלֹא סָבָא.

וְהוּא שְׁלִי, וְהוּא – בְּסוּד.
וְהוּא כְּלוֹ קֶטָן מְאֹד,
וְהוּא נִחְבָּא בְּכֵף יְדִי –
יְדִידִי
טֶנְטֵן.

2. Яке ім'я у друга головного героя? Знайдіть у тексті слова, що його описують. Який він? Прочитайте ці фрагменти тексту в парах.
3. Про якого героя ще згадується у творі? Які слова його описують? Знайдіть ілюстрацію, яка зображує цей епізод вірша, та прочитайте цей уривок.

4. Уважно подивися на текст твору. Чи є в ньому окличні речення? Чи є в ньому повтори?
5. Знайди їх і прочитай у класі.

Мір'ям Ялан-Штекеліс (1900-1984)

Видатна дитяча письменниця Ізраїлю, авторка дитячих книг і пісень.

Мір'ям Віленська народилася у 1900 році в Україні, в містечку Потоки поблизу Кременчука. Пізніше, коли вона стане дорослою та вийде заміж, вона візьме собі прізвище свого чоловіка – Штекеліс. Інша частка її прізвища – Ялан – походить від перших літер імені її батька, якого звали Сруда Лейб Нісан.

Батько Мір'ям був лікарем. У дитинстві родина Мір'ям постійно переїжджала, тому вона навчалася в різних гімназіях: у Берліні, Мінську, Петрограді.

У 20 років Мір'ям переїхала в Землю Ізраїлю та прожила в Єрусалимі все подальше життя.

Мір'ям Ялан-Штекеліс почала писати вірші російською мовою, але, оселившись в Єрусалимі, перейшла на іврит. Іноді вона писала також німецькою та на їдиш. Найвідоміші її твори – «Гноми скачуть стриб та скок», «Дані», «Дош», «Історія про дівчинку Мілік і тітоньку Пілік» та інші.

З деякими її творами ви вже знайомі. Пам'ятаєте її вірші «Колискова для Елішеви» та «Дані герой»? А тепер на вас чекає знайомство з іншими цікавими історіями цієї відомої ізраїльської дитячої письменниці.

Двомовний підручник з мови іврит, 4 клас (прецедентні імена та тексти як складові культурного феномену)

Рубрика “Літературне читання”

Давид Агмон

1. Послухай уважно вірш. Про кого чи про що він? Яку іншу назву вірша можна запропонувати?

רציתי אחר הפרפר

רציתי אחר הפרפר	רציתי לו גם להגיד,
חפשתי אחריו עד הקר,	כי חבר לי יהיה ונדד.
והוא נעלם לי פתאום,	יחדיו נשתובב ונר,
פרח פרפרי בלי שלום.	נשחק בין פרחי הסביון.
וחבל, חבל עד מאד,	אך הוא נעלם לי פתאום.
רציתי לומר עוד ועוד,	פרח פרפרי בלי שלום.
רציתי לומר לו: פרפר,	בין פרחי סביונים, בחשאי
בואה אלי גם מחר!	אצפה, היבוא עוד אלי?

2. Розгляньте малюнокдо тексту. Розкажіть, який епізод тексту зображено. Знайдіть ці слова в тексті та прочитайте.
3. Що хотів сказати хлопчик метелику? У якій строфі про це сказано? Знайдіть ці фрагменти тексту та прочитайте одне одному.
4. Чим усе закінчилося? Прочитайте вголос цей епізод.
5. А чи траплялась із вами подібна історія? Розкажіть.

Давид Агмон (Кузьмінський) (1917-2008)

Відомий ізраїльський поет, автор творів для дітей. Давид Агмон народився в Україні, у місті Могилів-Подільський.

Коли Давиду було п'ять років, родина переїхала в Землю Ізраїлю. В Ізраїлі він прожив усе своє життя.

Давид Агмон вивчав природничі науки і згодом став вчителем природознавства. Любов до всього живого помітна і в його творчості. Він писав дитячі вірші про довкілля. Його описи пейзажів та явищ природи дуже поетичні, точні та ніжні, вони зображують чуттєвий і красивий світ.

1. Прочитайте вірш. Спочатку самостійно, а потім у парах. Читайте виразно та зрозуміло, робіть паузи там, де потрібно.

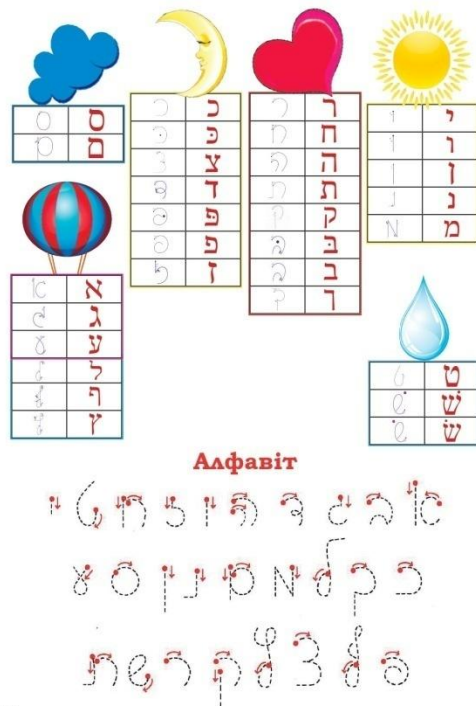
בקר טוב

הבקר הטוב	ולילי הקטנה
בבוקר, בצל –	פוקחת תכול עינים.
כל הבקר ממלמל:	רק לילי מבנה
טיף-טוף,	את סוד המנגינה –
טיף-טוף,	גיל טפות המים:
בלי סוף.	טיף-טוף!
	בקר טוב!
	בקר טוב!

2. Про що цей вірш? Як би ви його назвали?
3. Знайдіть у тексті слова, які буркотів кран щоранку. Прочитайте їх.
4. Як звали дівчинку? Який секрет вона розгадала? Прочитайте виразно фрагмент тексту, який це описує.

“Коди єврейської культури для дітей: Єврейська каліграфія”

“

Числове значення	Значення символу	Давиде написання
200	Голова	ר

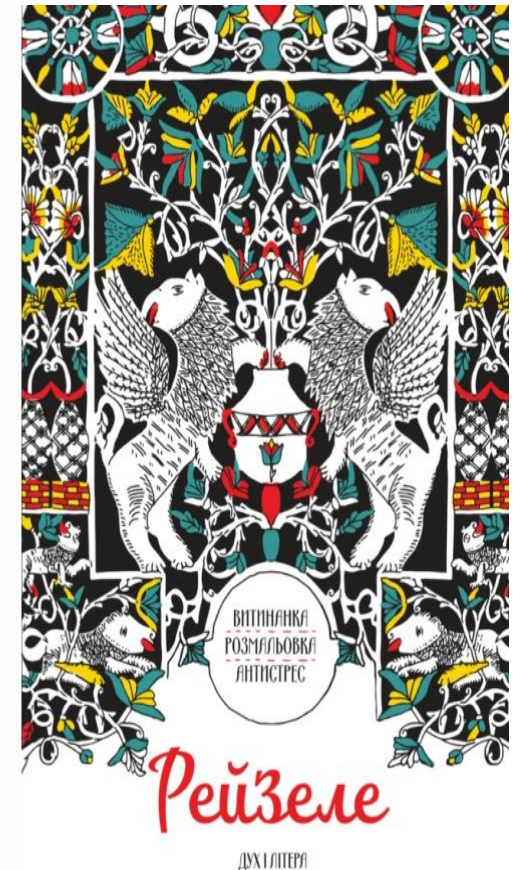
Рейзеле.

Для дітей віком від 8 років

Німеччина; Україна

Польща, Румунія, Словаччина, Україна

Ктубот.

Для дітей віком від 8 років

Обкладинка

Ктуба,
Німеччина

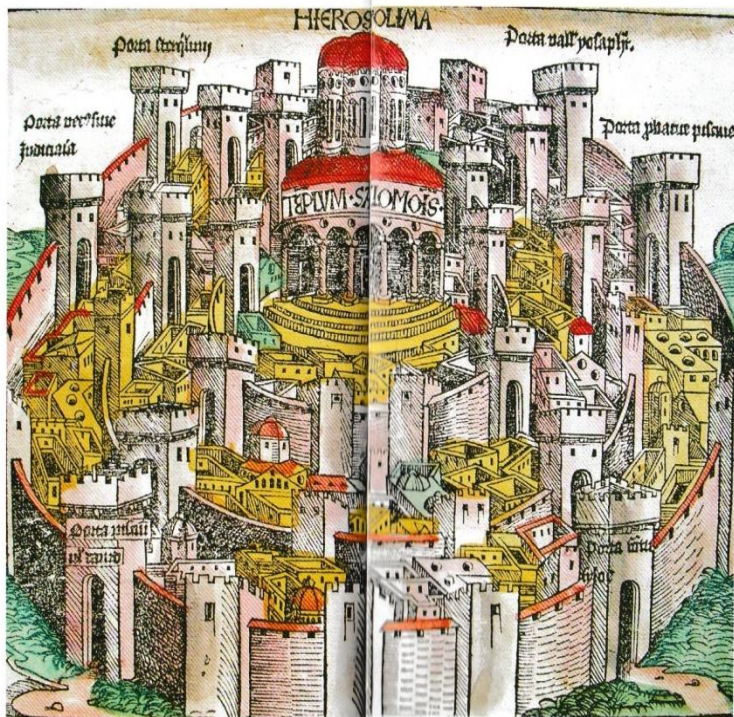

Навчальний посібник для учнів ліцеїв. “Сторінки єврейського мистецтва України”

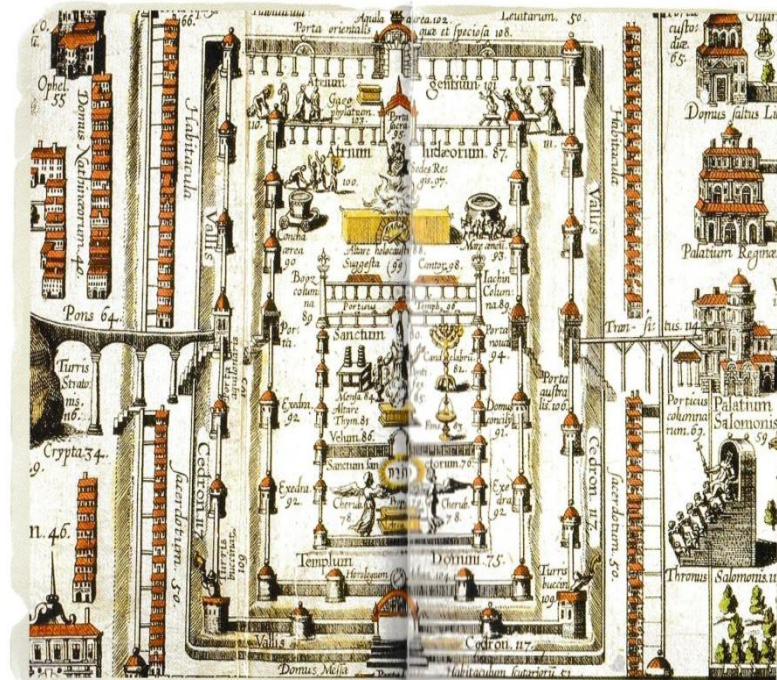
Навчальний посібник для учнів ліцеїв. “Сторінки єврейського мистецтва України”

Гравюра “Храм Соломона в Єрусалимі”.
Нюрнберг, 1493

Гравюра «Храм Соломона в Єрусалимі». Нюрнберг, 1493

Реконструкція Другого Храму.
Кельн, 1584

Реконструкція Другого Храму. Кельн, 1584

Предмети культури як структурні складники культурного феномену

- 1. Львівський музей етнографії та художнього промислу.*
- 2. Музей історичних дорогоцінностей України, Київ.*

1. Кетер Тора, Україна-Польща, XIX ст.

2. Рімонім, Житомир, 1859 р.

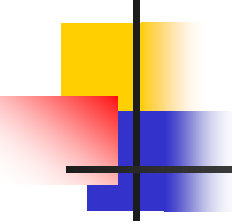
Музей історичних дорогоцінностей України, Київ.

**Торашилдь, закладинка,
Україна-Польща, ХІХ ст.**

**Яд, вказівка для читання Тори,
Польща, перша половина ХІХ ст.**

-
1. Львівський музей етнографії та художнього промислу.
 2. Музей історичних дорогоцінностей України, Київ.
-

**1. Суботній підсвічник.
Галіція. XVIII ст.**

**2. Бсамім.
Житомир, 1867 р.**

Львівський музей етнографії та художнього промислу.

**Синагогальна ханукальна менора.
Галіція. 1773 р.**

**Ханукія у вигляді фасаду синагоги.
Галіція. Кінець XVIII – початок XIX ст.**

Музичні феномени (нігунім, клезмерська музика та пурімшпілі, колекція фольклорної спадщини, зібрана Моїсеєм Береговським).

З нотного зошиту М. Береговського,
1930-ті рр.

Єврейський фольклор М.
Береговського на компакт-дисках у 5
томах

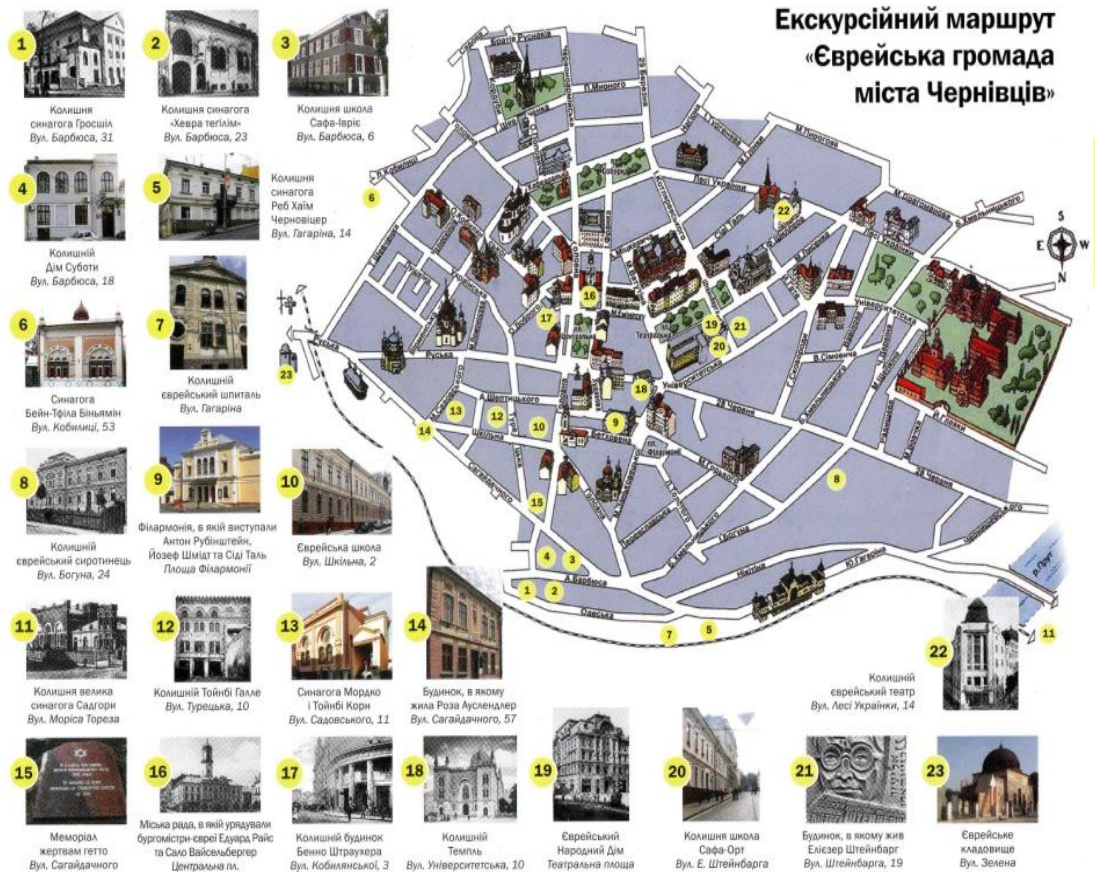

З нотного зошиту М. Береговського, 1930-ті рр.

Єврейський фольклор М. Береговського на компакт-дисках
у 5-ти томах

Єврейські Чернівці

Єврейський Потсдам

Пауль Анчель (Целан) – видатний поет і перекладач

Пауль Целан
(1920–1970) —
видатний поет
і перекладач

23. ШКОЛА «САФА ІВРІЯ»

У Чернівцях функціонувало багато єврейських навчальних і благодійних закладів. Організація з поширення мови іврит «Сафа Іврія» створила мережу єврейських шкіл та дитячих садочків, а також підготовчі курси для вчителів та вихователюк дитсадків.

В одній зі шкіл «Сафа Іврія» навчався майбутній поет, один із найвидатніших німецькомовних ліриків ХХ ст. Пауль Целан.

Пауль ЦЕЛАН

Пауль Анчель (Целан) (1920-1970) виріс у незаможній єврейській родині. Він знав вісім мов, перед війною навчався у Франції, втратив батьків, які загинули в гетто Трансїстрії, сам дивом вижив у румунських трудових таборах. Після війни він не зміг залишатися в рідному місті й перебрався до Румунії, потім до Відня, звідти до Парижа...

Під псевдонімом «Целан» надрукований його найвизначніший вірш «Фуга смерті», в Австрії та Німеччині виходять збірки його творів німецькою, переклади французької, російської, англійської поезії. Він знаменитий, його нагороджують літературними преміями. Але він пише німецькою – і не може змиритися з тим, що це мова вбивць його матері.

Целан наклав на себе руки в Парижі, у віці 50 років, кинувшись з моста в Сену.

**Предмети культури
як структурні складники культурного феномену,
створені в Німеччині**
Львівський музей етнографії та художнього промислу.

Ханукія.

Німеччина, XIX ст.

Бсамім.

Німеччина, XIX ст.

**Предмети культури
як структурні складники культурного феномену,
створені в Німеччині**

Музей історичних дорогоцінностей України, Київ.

Кетер-Тора.
Німеччина, XVIII ст.

Тас
Німеччина, XVIII ст.

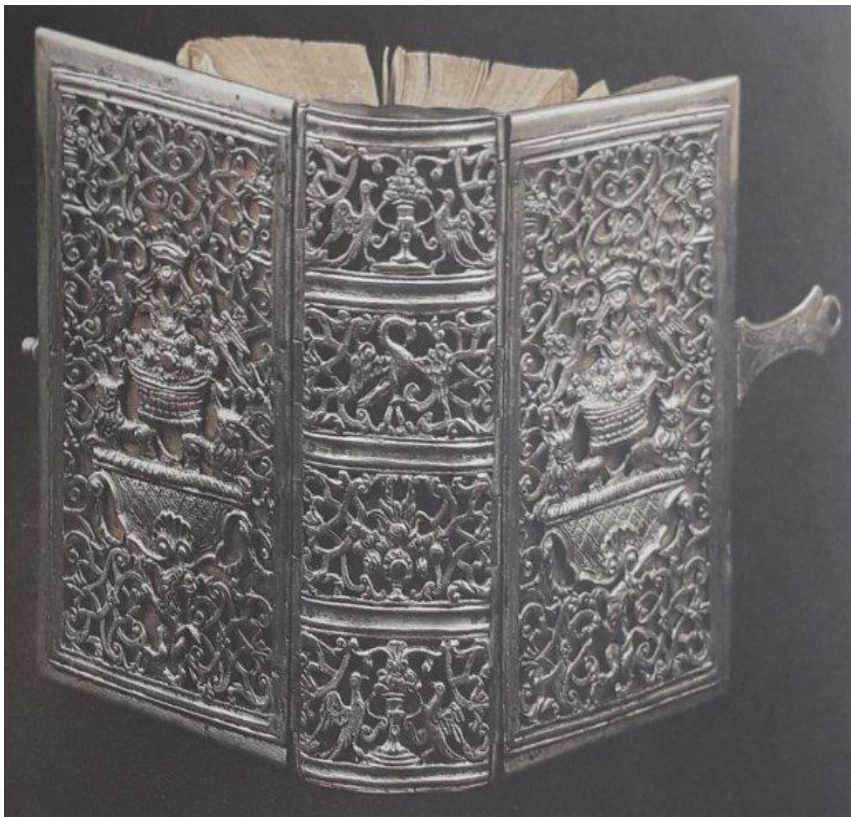

**Предмети культури
як структурні складники культурного феномену,
створені в Німеччині**

Музей історичних дорогоцінностей України, Київ.

Тора.

Німеччина, кінець XVIII ст.

Яд.

Німеччина, XIX ст.

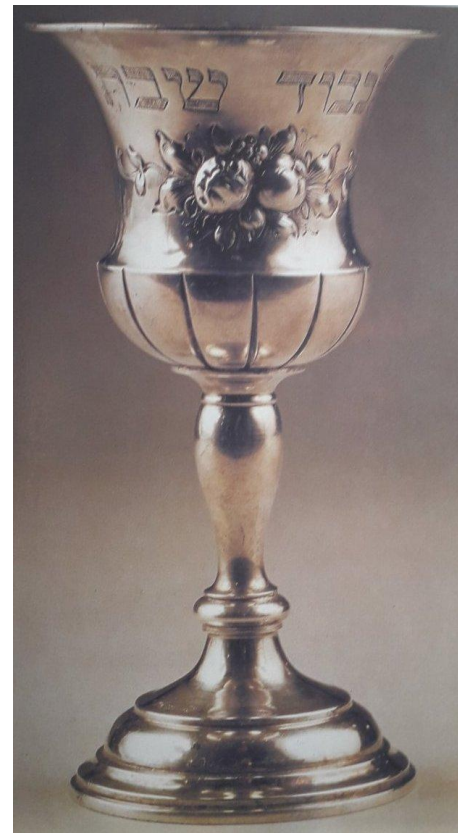

**Предмети культури
як структурні складники культурного феномену,
створені в Німеччині**
Львівський музей етнографії та художнього промислу.

**Обрядова кружка.
Німеччина, XVIII ст.**

**Суботній бокал.
Німеччина, XIX ст.**

Предмети культури як структурні складники культурного феномену, створені в Німеччині

1. Єврейський музей, Вільнюс.

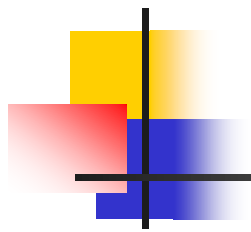
2. Музей імені М. – К. Чюрльоніса, Каунас.

1. Суботній бокал.
Німеччина, ХІХ ст.

2. Пасхальна тарілка (Кеара).
Німеччина, кінець ХІХ – початок ХХ ст.

רב תודות!

Дякую за увагу!

Thank you for your attention!

Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit!